

Z9/36. zasedání Zastupitelstva města Brna
konané dne 23.6.2026

55. Návrh na poskytnutí neinvestičních příspěvků mateřským školám na realizaci pilotního projektu "Participace ve školkách" - návrh rozpočtového opatření

Anotace

Do orgánů města Brna je předkládán návrh na poskytnutí neinvestičních příspěvků na realizaci projektu „Participace ve školkách“ u příspěvkových organizací - mateřských škol, které o tento projekt projeví zájem, spolu s návrhem rozpočtového opatření.

Návrh usnesení

Zastupitelstvo města Brna

1. schvaluje

- poskytnutí neinvestičních příspěvků v celkové výši 200 tis. Kč z rozpočtu města Brna na rok 2026 mateřským školám na území města Brna, které projeví zájem o projekt "Participace ve školkách", dle seznamu mateřských škol zapojených do pilotního projektu školkového fóra, na zajištění realizace tohoto projektu ve výši 40 tis. Kč každé mateřské škole s tím, že mateřské školy tyto finanční prostředky vyúčtují Odboru školství a mládeže MMB v termínu do 15. 07. 2027,
- Zásady a metodiku participativního rozpočtu do mateřských škol - školkové fórum, které tvoří přílohu č.....tohoto zápisu,
- rozpočtové opatření dle tabulky, které tvoří přílohu č.....tohoto zápisu, za účelem poskytnutí finančních prostředků mateřským školám na realizaci projektu "Participace ve školkách".

Stanoviska

Materiál bude projednán na Radě města Brna dne 17.6.2026 a rovněž bude předložen k projednání do Finančního výboru ZMB.

Podpis zpracovatele pro archivaci

Zpracovatel

Elektronicky podepsáno

Ing. Marco Banti LL.M.

vedoucí odboru - Odbor participace

16.6.2026 v 11:13

Garance správnosti, zákonnosti materiálu

Spolupodepisovatel

Elektronicky podepsáno

Ing. Aleš Doležel

vedoucí úseku - 2. úsek

16.6.2026 v 11:43

Obsah materiálu

Návrh usnesení	1 - 2
Obsah materiálu	3 - 3
Důvodová zpráva	4 - 5
Příloha (Seznam_MŠ_šolkove_forum.pdf)	6 - 6
Příloha k usnesení (Zásady a metodika Šolkového fóra_final.pdf)	7 - 19
Příloha k usnesení (Mšparo_RO-PARO 2026.pdf)	20 - 20

Důvodová zpráva

Předkládaný materiál je určen orgánům města Brna k projednání a schválení dokumentu „Zásady a metodika školkového fóra“ (dále jen „Zásady a metodika“), který vychází z ověřené dobré praxe českých měst zapojených do Národní sítě Zdravých měst ČR (zejména Rokycany, Litoměřice či Roudnice nad Labem). Tyto zkušenosti dlouhodobě potvrzují, že participativní aktivity realizované přiměřenou, věkově odpovídající a hravou formou představují efektivní nástroj pro rozvoj komunikace s dětmi předškolního věku, posilování jejich vztahu ke školnímu prostředí a postupné budování základů občanské participace.

Navrhovaný materiál zavádí koncept tzv. školkového fóra jako specifické formy participativního zapojení dětí do rozhodovacích procesů v prostředí mateřských škol. Tento přístup odpovídá současným trendům v oblasti vzdělávání i veřejné správy, které zdůrazňují význam aktivního zapojení jednotlivců do formování prostředí, v němž žijí, a to již od raného věku.

Součástí návrhu je pilotní realizace školkového fóra v pěti mateřských školách zřizovaných statutárním městem Brnem v průběhu prvního pololetí školního roku 2026/2027. Pilotní fáze je navrhována jako klíčový krok k praktickému ověření navržených postupů v podmínkách brněnských mateřských škol.

Konkrétní cíle pilotní fáze jsou zejména:

- ověřit funkčnost a přenositelnost navržené metodiky v různých typech mateřských škol,
- posoudit organizační, časovou a personální náročnost realizace školkového fóra,
- pilotně otestovat participativní nástroje a metody přizpůsobené dětem předškolního věku,
- získat strukturovanou zpětnou vazbu od pedagogických pracovníků a vedení mateřských škol,
- zmapovat vnímání a zkušenost dětí s participativními aktivitami přiměřenou formou,
- identifikovat přínosy i případná rizika či limity realizace,
- formulovat doporučení pro úpravy metodiky a nastavení dalších podpůrných nástrojů,
- ověřit způsob koordinace projektu ze strany zřizovatele.

Pilotní ověření zároveň vytvoří prostor pro případnou úpravu a doplnění Zásad a metodiky tak, aby po jejich finalizaci mohly být efektivně aplikovány širším okruhem mateřských škol na území statutárního města Brna.

Z hlediska přínosů pro děti představuje školkové fórum významný rozvojový nástroj. U dětí předškolního věku podporuje zejména:

- rozvoj komunikačních a vyjadřovacích dovedností,
- schopnost formulovat vlastní potřeby, přání a názory,
- posilování sebevědomí a pocitu sounáležitosti s kolektivem,
- rozvoj sociálních kompetencí, jako je naslouchání, respekt k názorům druhých či spolupráce,

- vnímání základních principů rozhodování a odpovědnosti přiměřeně jejich věku.

Důležitým aspektem je rovněž vytváření bezpečného a podnětného prostředí, ve kterém děti získávají zkušenost, že jejich názor je vnímán a může mít reálný dopad na podobu prostředí mateřské školy. Tato zkušenost má dlouhodobý pozitivní vliv na jejich vztah ke vzdělávání i k veřejnému prostoru.

Pro statutární město Brno představuje projekt školkového fóra příležitost rozvíjet inovativní přístup v oblasti participace a výchovy k aktivnímu občanství již v raném věku. Zavedení tohoto nástroje posiluje image města jako moderní samosprávy, která systematicky podporuje zapojování obyvatel do rozhodování a rozvíjí participativní kulturu napříč generacemi. Projekt zároveň vhodně doplňuje stávající nástroje participativního rozpočtování realizované ve městě a přispívá k jejich dlouhodobé udržitelnosti tím, že rozvíjí participativní kompetence již u nejmladší generace obyvatel.

Pilotní realizace školkového fóra na podzim roku 2026 bude finančně zajištěna z rozpočtu Odboru participace Magistrátu města Brna. Po jejím ukončení bude provedeno komplexní vyhodnocení realizace, včetně zhodnocení přínosů, identifikovaných limitů a doporučení pro další postup.

Materiál nepodléhá projednání v komisích RMB.

Materiál bude předložen ke schválení Radě města Brna dne 17. 6. 2026 a téhož dne bude předložen k projednání do Finančního výboru ZMB.

Seznam mateřských škol zapojených do pilotního projektu školkového fóra

1. MŠ Pod Špilberkem, Údolní 704/ 9a, 602 00 Brno – střed
2. ZŠ a MŠ Kotlářská 4, 602 00 Brno - střed
3. ZŠ a MŠ Bosonožské nám. 44, 642 00 Brno - Bosonohy
4. ZŠ a MŠ Jana Broskvy 388/3 643 00 Brno – Chrlice
5. ZŠ a MŠ Přemyslovo náměstí 1, 627 00 Brno – Slatina

ZÁSADY A METODIKA PARTICIPATIVNÍHO ROZPOČTU DO MATEŘSKÝCH ŠKOL

—

ŠKOLKOVÉ FÓRUM

březen 2026

Odbor Participace, Magistrát města Brna

Školkové fórum je participativní nástroj určený mateřským školám zřizovaným městem Brnem a jeho městskými částmi. Umožňuje dětem předškolního věku aktivně se podílet na zlepšování prostředí své školy prostřednictvím navrhování, prezentace a hlasování o konkrétních nápadech dětí. Projekt podporuje rozvoj občanských kompetencí, spolupráce, komunikace a odpovědnosti za společné prostředí.

ZÁSADY

1. PREAMBULE

I nejmenší obyvatelé města mají právo podílet se na utváření prostředí, ve kterém žijí. Participace dětí v mateřských školách není nadstandardní aktivitou, ale přirozenou součástí výchovy k aktivnímu občanství a zároveň zábavnou formou edukace. Zapojováním dětí do rozhodování respektujeme jejich právo vyjádřit názor (v souladu s Úmluvou o právech dítěte) a podporujeme jejich odpovědnost, tvořivost a schopnost spolupráce.

Tato metodika je nástrojem, který má mateřským školám města Brna pomoci implementovat principy participativního rozpočtu do rozvoje školky a podpořit bezpečné, respektující a podnětné prostředí, v němž je hlas dětí slyšen, brán vážně a promítán do konkrétních změn. Školkové fórum není jednorázovou akcí, ale krokem k systematickému rozvoji kultury participace již od nejútlejšího věku.

2. POJMY

1. **Školkové fórum** je součástí projektu participativního rozpočtu města Brna a rozšiřuje rodinu participativních nástrojů **Dáme na vás**. Je to proces, ve kterém je dětem z mateřských škol (dále jen děti a „MŠ“) města Brna umožněno rozhodovat o financích alokovaných z rozpočtu města Brna. Z hlediska formy se jedná o nedigitální participaci.
2. Koordinátor/ka školkového fóra (dále jen „koordinátorka“) je osoba, která děti provází celým procesem Školkového fóra.
3. MŠ je pro účely těchto Zásad mateřská škola, která se zapojila do procesu Participativního rozpočtu do mateřských škol.
4. Město je pro účely těchto Zásad statutární město Brno.
5. Realizátor a správce projektu je MŠ, ve které proces Školkového fóra probíhá.
6. Mateřská škola zajišťuje u projektů provoz majetku, jenž je výstupem Školkového fóra, jeho údržbu a případné opravy.
7. Poskytnutými finančními prostředky MŠ se rozumí neinvestiční příspěvky zřízeným příspěvkovým organizacím na základě Zákona č. 250/2000 Sb. o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů.

3. SOULAD S NADŘAZENÝMI DOKUMENTY

Obsah a cíle Školkového fóra jsou v souladu s:

1. Úmluvou o právech dítěte (čl. 12 – právo vyjádřit názor);
2. hlavním strategickým dokumentem města Brna – Strategií [#brno2050](#), a to s hodnotou **Participace veřejnosti na správě města**, s primárním cílem A „Zapojit širokou veřejnost, komunity, odborníky a dalších stakeholdery do samosprávních aktivit města prostřednictvím participačních nástrojů na různé úrovni odbornosti“, a dále s prioritou B2 „Zajistit off-line formy participace“;
3. Metodikou Školkového fóra Národní sítě Zdravých měst;
4. kritérii pro Kvalitní školu definovanými Českou školní inspekcí:
 - Mateřská škola spolupracuje s vnějšími partnery. ([zde](#))
 - Pedagogové využívají široké spektrum výchovně-vzdělávacích strategií pro naplnění stanovených cílů. ([zde](#))
 - Vedení školy usiluje o optimální materiální podmínky vzdělávání a pečuje o jejich účelné využívání. ([zde](#))

Obsah a cíle projektu Školkového fóra jsou dále v souladu s **Rámcovým vzdělávacím programem pro předškolní vzdělávání (RVP PV)**, což je závazný kurikulární dokument vydaný Ministerstvem školství, mládeže a tělovýchovy. Každá mateřská škola je podle školského zákona povinna zpracovat vlastní školní vzdělávací program (ŠVP) v souladu s RVP PV a realizovat jej ve své pedagogické praxi.

Metodika Školkového fóra užívá terminologii obsaženou v RVP PV z roku 2025, je tedy připravena pro implementaci do nových ŠVP, které budou vycházet z revidovaného RVP PV. Zároveň je ale aplikovatelná i v rámci současných školních vzdělávacích programů, které byly zpracovány podle RVP PV 2021. Výstupy ze Školkového fóra lze také využít do plánu autoevaluace mateřské školy jako doplňkovou činnost, kdy autoevaluaci věcných podmínek za pomoci pedagogů provádí i děti.

Participativní nástroje přispívají k naplňování **klíčových kompetencí definovaných v RVP PV**. Školkové fórum tak dětem napomáhá k rozvoji následujících kompetencí:

Kompetence k učení – dítě je otevřené k objevování a poznávání světa kolem sebe, využívá kritické myšlení.

- Projevuje přirozený zájem o učení a svět, který ho obklopuje. ([KKU-PV1-003](#))

Kompetence komunikační – dítě vyjádří své myšlenky, prožitky a zkušenosti. Komunikuje v běžných situacích s dětmi i s dospělými. Projevuje se kultivovaně, v souladu se základními pravidly komunikace.

- Prezентuje své zkušenosti, zájmy, výsledky své práce či práce skupiny ([KKK-PV1-002](#)).
- Klade otázky a hledá na ně odpovědi. ([KKK-PV1-003](#))
- Využívá informační zdroje, se kterými se běžně setkává. ([KKK-PV1-004](#))
- Naslouchá druhému a dodržuje domluvená pravidla komunikace. ([KKK-PV1-005](#))

Kompetence k občanství a udržitelnosti – dítě se chová v souladu se základními pravidly soužití a myšlenkami udržitelného rozvoje.

- Přispívá k fungování společenství v mateřské škole. ([KOB-PV1-004](#))

Kompetence osobnostní a sociální – dítě objevuje samo sebe, navazuje vztahy s ostatními.

- Vyjadřuje svůj názor. ([KOS-PV1-005](#))

Kompetence k podnikavosti a pracovní – dítě rozvíjí své nápady, využívá příležitosti, reaguje na změny. Vytváří si základy pracovních dovedností a vztah k práci.

- Přichází s vlastními nápady. ([KPP-PV1-001](#))
- Navrhne, co potřebuje k realizaci vlastních činností. ([KPP-PV1-002](#))
- Ke změnám přistupuje jako k příležitostem. ([KPP-PV1-003](#))
- Domlouvá se a spolupracuje s ostatními dětmi. ([KPP-PV1-007](#))
- Spolupodílí se na společných rozhodnutích. ([KPP-PV1-008](#))
- Oceňuje práci i úsilí druhých. ([KPP-PV1-009](#))

Kompetence digitální – dítě se seznamuje s možnostmi využívání digitálních technologií. Rozvíjí své informatické myšlení.

- Uplatňuje informatické myšlení, pracuje s algoritmy. ([KDI-PV1-003](#))

Kompetence kulturní – dítě přijímá kulturní a uměleckou rozmanitost ve společnosti, vyjadřuje se uměleckými prostředky.

- Zapojuje se do tvůrčích činností. ([KKT-PV1-003](#))

Z hlediska **vzdělávacích oblastí definovaných RVP PV** je Školkové fórum **průřezovou aktivitou**. Cílí zejména (ale nejen) na následující vzdělávací oblasti a jejich očekávané výsledky učení, ale svou komplexností se dotýká i dalších. Primárně se jedná o následující oblasti:

Dítě a jeho tělo

- Zvládá jednoduché pracovní úkony s různými materiály, nástroji, náradím, náčiním a dalšími pomůckami. ([DJT-PZ1-002](#))

Dítě a jeho psychika

- Přijímá i vyjadřuje pozitivní ocenění. ([DJP-SAE-005](#))
- Vyrovná se s neúspěchem. ([DJP-SAE-006](#))

- Rozpozná, které situace mohou a které nemohou nastat. ([DJP-MOP-004](#))
- Vyjadřuje své představy různými způsoby, prostředky, technikami i s využitím digitálních technologií. ([DJP-PFT-001](#))

Dítě, ten druhý a společnost

- Začlenění se do skupiny. ([DDS-ASO-002](#))
- Přijímá různé sociální role. ([DDS-ASO-003](#))
- Ovlivňuje směřování společné činnosti. ([DDS-ASO-004](#))
- Zachází šetrně s hračkami, pomůckami, věcmi a vnímá jejich hodnotu. ([DDS-ZEH-002](#))
- Používá reálné nástroje, předměty a nářadí při rukodělných činnostech. ([DDS-ZKV-005](#))

Dítě a svět

- Orientuje se v blízkém prostředí – doma, v mateřské škole i v širším prostředí – v okolí mateřské školy a v obci. ([DAS-PSP-001](#))
- Rozlišuje mezi světem přírody a techniky a vysvětlí jejich význam pro člověka a život na Zemi. ([DAS-PSP-005](#))
- Spolupodílí se na péči o rostliny a živočichy. ([DAS-ZPO-005](#))
- Rozpozná udržitelné přístupy v běžných životních situacích a umí je uplatnit. ([DAS-ZPO-004](#))
- Udržuje pořádek v blízkém prostředí. ([DAS-ZPO-002](#))

4. CÍLE

Hlavní cíle projektu participativního rozpočtu do školek jsou zaměřeny na komplexní rozvoj dítěte, podporu jeho vztahu k prostředí mateřské školy i místu, kde žije, a na posilování spolupráce mezi dětmi, pedagogy a rodiči. Projekt Školkového fóra umožní:

1. Rozvíjet u předškolních dětí základní občanské kompetence a vytvářet pozitivní vztah k místu, kde žijí, a to prostřednictvím hravých a věku přiměřených aktivit.
2. Učit děti spolupracovat, podporovat kooperativní činnosti.
3. Vést děti k aktivnímu zájmu o prostředí MŠ.
4. Hodnotit kladně – děti se učí vnímat své okolí pozitivně, vidět hodnotu v tom, co je kolem nás (věci, vybavení, zařízení, činnosti apod.) a učí se to popsat (popisný jazyk).
5. Upevnit základy aktivních postojů ke světu a spolupodílení se na utváření svého okolí. Pochopení, že lidská činnost může prostředí chránit a zlepšovat.
6. Podporovat sociální a emoční vývoj dítěte, vytvářet pozitivní klima, v němž se děti cítí dobře, bezpečně a jistě.
7. Zapojovat rodiče do participativních procesů školky, jeho sousedství a přeneseně i celého města Brna.

5. ROČNÍK

1. Ročník Školkového fóra kopíruje běžný školní rok.
2. Každý ročník zahajuje Zastupitelstvo města Brna schválením alokace finančních prostředků.
3. Koordinátorka musí ve spolupráci s MŠ zahájit ročník vždy nejpozději do 30. 4. daného šk. roku.
4. Koordinátorka musí ukončit ročník ve spolupráci s MŠ vždy do 30. 6. daného šk. roku.

5. Koordinátorka musí zaznamenat průběh ročníku do interního systému skoly.damenavas.cz vždy do 15. 7. daného roku.
6. MŠ zašle vyúčtování Odboru školství a mládeže Magistrátu města Brna vždy do 15. 7. daného šk. roku.

6. PRŮBĚH PROCESU

Školkové fórum se obvykle skládá z následujících aktivit:

1. přípravná setkání dětí (např. v rámci diskuzních nebo reflexivních kruhů), v rámci kterých dochází ke společné diskusi o životě ve školce (hřiště, výzdoba, pravidla, akce),
2. sběr nápadů, přání a podnětů,
3. posouzení proveditelnosti,
4. hlasování dětí,
5. následná realizace vítězných návrhů.

U dětí předškolního věku je klíčové, aby byl celý proces **vizuální, hravý a konkrétní**.

Pro podporu celého procesu slouží **interní on-line systém** na skoly.damenavas.cz.

7. ETICKÝ RÁMEC

Školkové fórum je založeno na respektu k dítěti jako plnohodnotnému účastníkovi rozhodovacího procesu. **Děti nejsou manipulovány ani nepřímo naváděny k „žádoucím“ odpovědím či návrhům; dospělí vystupují v roli podporujících facilitátorů, nikoli hodnotitelů nebo tvůrců výsledků.** Hlasování je skutečné, transparentní a jeho výsledek je respektován – děti mají jistotu, že jejich hlas má váhu a že pravidla platí pro všechny stejně. Návrhy dětí jsou brány vážně, jsou otevřeně posuzovány z hlediska realizovatelnosti a jejich **případné zamítnutí je vždy citlivě a srozumitelně vysvětleno**. Projekt zároveň stojí na principech rovnosti příležitostí (každé dítě má možnost se vyjádřit), bezpečného prostředí (nikdo není zesměšňován ani kritizován za svůj názor), přiměřenosti věku (způsob zapojení odpovídá vývojové úrovni dětí) a transparentnosti vůči rodičům i zřizovateli. Etický rámec Školkového fóra tak zajišťuje, že participace není formální ani symbolická, ale skutečná, smysluplná a respektující.

8. VHODNÉ PROJEKTY

Navrhované projekty musí vyhovět následujícím podmínkám:

1. navržený projekt je prospěšný dětskému kolektivu školky,
2. MŠ má kompetenci projekt realizovat,
3. projekty by měly být zaměřeny zejména na psychické a fyzické zdraví dětí, přispívat k pohodlí a relaxaci nebo být zaměřeny na jejich edukaci.

9. POSOUZENÍ PROVEDITELNOSTI

U každého dětmi navrženého projektu bude vedením školy operativně posouzena jeho proveditelnost, a to především se zřetelem na:

1. přiměřenost předpokládaných nákladů projektu,
2. přiměřenost předpokládané časové náročnosti projektu,
3. bezpečnost,
4. skutečnost, zda projekt není v rozporu s plánovanými investičními či neinvestičními akcemi školy.

Nerealizovatelnost je dětem citlivě vysvětlena. Nerealizovatelné projekty jsou vyřazeny (případně je lze později začlenit do výstavy, která ze všech prací může vzniknout). Do hlasování v průběhu Školkového fóra postupují pouze proveditelné projekty, které prošly posouzením.

10. VÝBĚR PROJEKTŮ K REALIZACI

1. Po ukončení hlasování v průběhu Školkového fóra jsou sečteny všechny hlasy (viz metodika).
2. Projekty jsou seřazeny dle počtu získaných hlasů.
3. Vítězný projekt, případně projekty budou bez zbytečného odkladu ze strany MŠ zrealizovány.
4. Výsledky hlasování a vítězné projekty jsou zveřejněny.

11. REALIZACE PROJEKTŮ

1. Realizace vítězných projektů bude financována z poskytnutých finančních prostředků městem. V případě překročení poskytnuté částky může MŠ, či jiný subjekt nekomerčního charakteru, doplatit zbytek.
2. Pokud skutečné náklady na realizaci nedosáhnou předpokládané částky, zůstane úspora městu.
3. Realizátorem je daná MŠ.
4. Pokud jsou dva nebo více vítězných projektů neslučitelné (místně nebo časově) je realizován ten s větším počtem hlasů.
5. O průběhu realizace projektů budou děti a rodiče informováni ze strany MŠ nebo koordinátorky.
6. Fotodokumentace z fáze návrhu, výběru a realizace projektů musí být vložena do interního systému školy.damenavas.cz (pokyny k GDPR jsou uvedeny na skoly.damenavas.cz).

METODIKA

ORGANIZACE ŠKOLKOVÉHO FÓRA

Tato metodika rozvíjí **Zásady participativního rozpočtu do mateřských škol**. Jedná se o doporučení ve formě praktického návodu na organizaci Školkového fóra a je rozdělena do čtyř kapitol, respektive fází:

1. přípravné aktivity (průběžná práce v kolektivu MŠ),
2. příprava na Školkové fórum (před akcí),
3. uspořádání Školkového fóra (samotná akce),
4. práce s výstupy, jejich implementace (po akci, krátkodobá i dlouhodobá).

Realizaci všech čtyř fází je vhodné rozvrhnout do minimálně 1 měsíce školního roku, je však na každé MŠ, jakou časovou dotaci je schopna podle svých organizačních podmínek zajistit.

1. PŘÍPRAVNÉ AKTIVITY

Cílem přípravné fáze je u dětí rozvíjet vnímání prostoru školky. Z dlouhodobého hlediska dětem umožníme identifikovat se s místem a vnímat potřebu své vlastní odpovědnosti za prostředí, ve kterém žijí. Výstupy z následujících aktivit (kresby, modely, fotky apod.) je doporučeno využít ve dni realizace samotného Školkového fóra.

Je na zvážení každé školky, zda do procesu zapojí všechny děti (neboť i ty nejmenší často mohou mít dobré nápady), nebo jen ty nejstarší z posledního ročníku. Pracuje se obvykle po třídách. Je na pedagogickém sboru, jak organizačně k procesu Školkového fóra přistoupit a jakou časovou dotaci přípravným aktivitám věnovat – dostatečná časová dotace v přípravné fázi je však zárukou kvalitních výstupů a následné realizace návrhů.

A) aktivita Poznáváme naši školku

Cíl: Posílit vztah dětí ke školce a rozvíjet schopnost formulovat návrhy na zlepšení.

Návrhy činností/aktivit (doporučené prvky):

- Mapování prostor MŠ (kresba, vytištěné zjednodušené plány pro doplnění na způsob pocitové mapy, krabičkový 3D model apod.).
- Brainstorming: „Co se mi ve školce líbí?“ / „Co bych chtěl/a zlepšit?“ / „Kde to nemám rád/a“. Tyto výstupy přehledně zaznamenat do mapy školy (např. na flipchart, balící papír, nástěnku).
- Práce s fotografiemi budovy a zahrady.
- Aktivní pozorování při pobytu venku – zaměření na detaily prostředí, pojmenování jednotlivých prvků, míst.
- Povídání si (diskuse) a hodnocení prostředí školky.

Možné rozšiřující programy:

- Program Malá technická univerzita – Malý inženýr (např. práce s půdorysem, modelování budovy, diskuse nad funkčností prostoru) (viz <https://www.mtuni.cz/>).
- Spolupráce s rodiči – „Den pro naši školku“ (společná brigáda, úprava zahrady), Zahradní slavnost (výstava nápadů a návrhů).
- Zapojení MŠ do různých projektů a programů zaměřených na zdravé a bezpečné prostředí školky.
- Možné je využít existující vzdělávací metodické publikace města **Brna Brno zblízka** a **Volání Brna** včetně doprovodných metodik pro učitele a přizpůsobit je věku dětí (dostupné na webu skoly.damenavas.cz/publikace).

B) aktivita Aktivní občané

Cíl: Připravit děti a rodiče na samotné Školkové fórum.

Doporučené prvky:

- Vysvětlit dopředu dětem a rodičům, co je to Školkové fórum.
- Nácvik prezentace nápadu (jako vhodné zakončení některé z předcházejících aktivit).
- Diskuse o tom, co znamená hlasování, a vysvětlení principu: „Každý má jeden hlas.“ (jako možné zakončení některé z předcházejících aktivit).
- Průběžně zařadit do běžných aktivit princip hlasování (jakou pohádku budeme číst při odpočinku, do jakého parku se půjde na procházku atd.).

- Průběžně pracovat na rozvoji schopnosti naslouchat druhým.
- Dopředu vysvětlit, že ne každý návrh bude realizovatelný a ze všech návrhů vyhraje jen jeden. Připravit děti na možnost, že jejich návrh nebude vybrán.

2. ŠKOLKOVÉ FÓRUM – PŘÍPRAVA AKCE

Děti, a především celý **pedagogický tým**, by měly být jasně a srozumitelně seznámeny se smyslem školkového fóra a jeho principy. O smyslu, principech a termínu konání fóra informovat **také rodiče dětí** (třídní schůzky, web, nástěnky, e-mail). Stejně tak je po akci nezapomenout informovat o výsledcích a dalším postupu.

1. Smysl a cíle Školkového fóra:

- podpora dětí v přemýšlení o rozvoji školky,
- ukázat dětem, že jejich názor má hodnotu,
- rozvíjet schopnost prezentovat svoje nápady,
- učit principu hlasování a respektu k většinovému rozhodnutí,
- posilovat sebevědomí a odpovědnost.

2. Příprava účastníků Školkového fóra

Účastníci:

- děti (doporučeno zejména předškoláci, ale není to podmínkou, mohou být i mladší děti),
- pedagogové a asistenti z MŠ, případně studenti a studentky pedagogického směru (jako pomocníci a facilitátoři),
- rodiče (volitelné),
- zástupci města či městské části (volitelné).

3. Příprava samotné akce

Následující část předkládá návrh, jak je možné k přípravě Školkového fóra přistoupit. Pedagogický tým každé MŠ může nicméně k přípravě a realizaci přistoupit svým způsobem, a to na základě vlastních pedagogických zkušeností a organizačních podmínek MŠ.

Školkové fórum musí obsahovat tyto prvky:

- tvorba návrhů dětmi,
- prezentace návrhů,
- hlasování (hlasují děti, každé má dva hlasy),
- vyhlášení výsledků,
- realizace vítězného návrhu/návrhů.

Organizační a prostorové zajištění pro Školkové fórum

Čas: na samotnou realizaci Školkového fóra, v rámci kterého probíhá samotné představení návrhů a hlasování) je doporučeno vyčlenit cca 2–2,5 hodiny (včetně přestávky) v dopoledních hodinách.

Prostor: vhodná je třída nebo herna a zajištěný další prostor pro svačinu a aktivní odpočinek dětí.

Návrh na organizaci práce dětí:

- Vytvořit a uspořádat pro skupiny po cca 5 dětech oddělená pracovní „hnízda“.
- Je doporučeno, aby každá skupina měla jednoho dospělého pomocníka (např. Z řad studentů pedagogických oborů či asistentů z MŠ, rodičů jako dobrovolníků),
- Facilitátor/ka koordinuje průběh a pohybuje se mezi všemi skupinami.

Návrhy na pomůcky:

Pomůcky a materiál vychází z toho, jakým způsobem konkrétní MŠ průběh Školkového fóra pojme. Je vhodné připravit například dostatečné množství obrazového materiálu, jako podnět k tvorbě a inspiraci, případně vystavit výstupy z přípravné fáze (fotografie prostor školy včetně zahrady, pocitové mapy, kresby dětí, 3D modely apod.).

- Velké fotografie prostor MŠ na tabuli / nástěnce.
- Výstupy předcházejících aktivit (jednotlivé obrázky návrhů, 3D modely apod.).
- Malé kopie fotografií do skupin.
- Papíry, fixy, podložky.
- Hlasovací předměty (nálepky, lístky, dřívka apod.).
- Velký arch papíru na vyhlášení výsledků.

Další:

- Zajištění pitného režimu, občerstvení pro děti i případné další účastníky.
- Připravená relaxační aktivita – překážková dráha, hra např. typu „přihořívá“ (aktivní odpočinek), je potřeba ji připravit dopředu (ideálně v jiné třídě, cvičebně, chodbě – záleží na typu MŠ).
- Drobná odměna pro děti, propagační předměty apod.

3. ŠKOLKOVÉ FÓRUM – PRŮBĚH AKCE

Celková časová dotace na uspořádání Školkového fóra závisí na přístupu, jaký školka zvolila. Je nutné vzhledem k věku dětí pracovat tak, aby nebyly přetíženy. Obvyklá délka aktivity je maximálně 2 až 2,5 hodiny. **Tato doba však může být i kratší, pokud byly některé z následujících aktivit připraveny a realizovány s dětmi již v přípravné fázi.** Cílem tedy je, aby buď v této fázi anebo již dříve došlo k:

- formulaci nápadů a jejich vizualizaci ze strany dětí,
- posouzení proveditelnosti na straně vedení školky,
- a nakonec k výběru projektů formou hlasování, a to opět na straně dětí.

Následující výčet kroků je proto pouze orientační a je na každé školce, jak k této aktivitě přistoupí.

Zahájení:

- přivítání a představení účastníků,
- představení účelu akce a informace o jejím průběhu,
- vysvětlení pravidel práce ve skupinách (nehodnotíme ostatní, navzájem si nasloucháme atd.).

Uvolňovací aktivita:

- Krátká hra na podporu bezpečné a přátelské atmosféry, např. tzv. ledolamky.

Tvorba návrhů (zejména tato aktivita však může být realizována již v přípravné fázi):

- Děti ve skupině kreslí své návrhy, případně využívají již vypracované materiály z přípravné fáze.
- Dospělý pomáhá formulovat stručné názvy projektů dětí.
- Důraz na pozitivní formulaci („Co zlepšit“, nikoli „Co je špatně“).
- Vedení školky práci dětí sleduje a dělá si poznámky k realizovatelnosti.

Přestávka:

- Svačinka, uvolňovací aktivita (např. Pohybová hra, opičí dráha atd.)
- Operativní posouzení realizovatelnosti návrhů ze strany vedení školky (pokud proběhla tvorba návrhů již v přípravné fázi, je i posouzení návrhů již hotové).

Prezentace návrhů:

- Děti prezentují své návrhy, včetně jejich názvu.
- Případná nerealizovatelnost je dětem citlivě vysvětlena. Nerealizovatelné projekty jsou vyřazeny z hlasování.
- Facilitátor/ka zopakuje návrhy, které postupují do hlasovací fáze, tj. jsou realizovatelné a připraví je k hlasování.

Hlasování:

- Každé dítě obdrží dva hlasovací předměty (např. lístečky, víčka, dřívka).
- Každé dítě hlasuje pro dva návrhy, které považuje za nejlepší.
- Zdůraznit, že nemusí hlasovat pro svůj návrh.
- Zdůraznit, že nemohou dát dva hlasy jednomu projektu, ale že musí svoje dva hlasy rozdělit mezi dva projekty.
- Společné sčítání hlasů.
- Vyhlášení výsledků.

Přestávka a relaxace:

- Aktivní odpočinek (např. překážková dráha), pauza na pití a WC.

Závěr:

- Shrnutí akce.
- Krátká reflexe dětí ve skupinkách (povídání si o tom, jak se akce dětem líbila, co si z ní odnášejí).
- Vyjádření vedení školy / zástupců města, jak bude s návrhy pracováno.
- Předání drobných odměn.

Interní hodnocení a evaluace akce:

V následujících dnech nebo na poradě doporučujeme ještě průběh fóra podrobit evaluaci v týmu pedagogických pracovníků. Tato evaluace vyhodnotí a zaznamená odpovědi na následující **otázky**:

- Co se podařilo?

- Jak děti rozuměly principu hlasování?
- Co příště změnit/upravit?

Tato evaluace včetně fotografické dokumentace z akce (cca 3 fotky) bude zadána do interního systému skoly.damenavas.cz. Nezapomeňte proto celou akci průběžně fotit.

4. ŠKOLKOVÉ FÓRUM – PO SKONČENÍ AKCE

Informování komunity

- Sdílet výsledky s dětmi, rodiči a pedagogy.
- Zveřejnit priority při realizaci projektů.
- Informovat o dalším postupu.

Realizace návrhů

- Vítězné návrhy realizovat co nejdříve.
- Transparentně komunikovat průběh realizace.
- Informovat Odbor participace o realizaci návrhů přes interní systém skoly.damenavas.cz a Odbor školství a mládeže informovat o dočerpání financí (viz Zásady).

5. ZÁVĚR

Školkové fórum ukazuje, že i malé děti mohou mít velké nápady. Když dostanou prostor mluvit o tom, jak vnímají svou školku a co by chtěly změnit nebo zlepšit, učí se přirozeně vyjadřovat své myšlenky, naslouchat druhým a hledat společná řešení. Zároveň si postupně uvědomují, že prostředí kolem sebe mohou také samy ovlivňovat.

Smyslem Školkového fóra není přidávat mateřským školám další povinnost. Naopak – jde o způsob, jak dětem i dospělým nabídnout příležitost **zastavit se, společně přemýšlet o své školce a užít si tvořivý proces plánování**. Často právě děti přicházejí s nápady, které jsou jednoduché a překvapivě inspirativní.

Předloženou metodiku považujte za **orientační návod**, nikoliv za pevně daný a neměnný postup, jak přesně krok za krokem k realizaci participativního rozpočtu ve školce přistoupit. „Povinné“ jsou spíše jen **principy** (zejména to, že projekty navrhuje a hlasují pro ně děti a musí být provedeno vyhodnocení projektu), než jednotlivé aktivity. Každopádně Školkové fórum může být i pro vaši školku malým krokem, který přinese velkou radost – dětem i dospělým. A právě o to jde především.

Rozpočtové opatření

v tis. Kč

Běžné výdaje - přesun								
ORJ	§	pol.	ÚZ	ORG	Věcná náplň	Upr. rozpočet 09.06.2026	Úprava rozpočtu + -	Rozpočet po změně
6100	3636	5166		7610	Konzultační, poradenské a právní služby	1 384	-200	1 184
5200	3111	5331			Neinvestiční příspěvky zřízeným p.o. - pilotní projekt participace ve školkách	0	40	40
				8162	MŠ POD ŠPILBERKEM, Brno, Údolní 9a, p.o.		40	
5200	3113	5331			Neinvestiční příspěvky zřízeným p.o. - pilotní projekt participace ve školkách	0	120	120
				8260	ZŠ a MŠ Brno, Kotlářská 4, p.o.		40	
				8262	ZŠ a MŠ, Brno, Jana Brozkvy 3, p.o.		40	
				8273	ZŠ a MŠ Brno, Přemyslovo nám. 1, p.o.		40	
5200	3117	5331			Neinvestiční příspěvky zřízeným p.o. - pilotní projekt participace ve školkách	0	40	40
				8203	ZŠ a MŠ Brno, Bosonožské nám. 44, p.o.		40	